

novi v nedeljo, dne 8. maja ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Nastopila tudi pevski in tamburaški zbor. Vstopnina je znižana ter stanejo sedeži 5, stojišča 3 za šolarje pa 1 Din. Vljudno vabljeni vsi!

St. Janž pri Velenju. Ob binkoštnih praznikih se vrši običajna procesija k Novištifci po sledečem sporedu: Binkoštno soboto ob 9.28 odhod z vlakom od postaje Velenje, ob dveh popoldne izhod iz rečiške cerkve, ob pol šestih slovesen sprejem pri Sv. Frančišku. Binkoštno nedeljo: Ob šestih slovesno sveto opravilo pri Sv. Frančišku in ob desetih v Gornjemgradu, ob treh popoldne slovesen sprejem pri Novištifci. Binkoštni ponedeljek: Ob pol šestih slovesno sveto opravilo tam. Ker je procesija zaobljubljena in nas tarejo razne nesreče, naj zastopa vsako družino v župniji vsaj po en član, da si izprosimo pri Mariji v njenem mesecu varstva in blagoslova. Sosedje se pa nam pridružite v obilnem številu. — Dne 17. aprila, na nedeljo varstva sv. Jožefa, krušnega očeta Jezusovega, so priredile vse župnijske organizacije v okviru društvenega sestanka svoj očetovski dan. Vrstile so se deklamacije z govori, ki so jih imeli fantje in dekleta, da se spoštljivo poklonijo telesnemu delu in duševnim stiskam svojih očetov, da poljubijo njih žuljave roke in s hvaležno ljubeznijo ožarjajo njih od skrbi nagubano čelo. Vsi pa smo se spomnili skupnega očeta vseh, papeža, ki je zaklical v svet: Katoliška akcija, na delo katoliško!

Vojnik. So se pogovarjali pri nas fantje tako: »Ti, Jaka, kam pa v nedeljo?« — »E veš, gori me vedno vabijo k »Raušer« na »pušenšank««. »Kaj boš hodil na »pušenšank« v nedeljo, pojdi raje na igro »Mlinarjev Janeza«, boš videl, kako lepa bo. Kaj takega še ne pomnim, kar sem na svetu; sem že videl zadnjič, ko so imeli vaje.« Tako je pravil Tone Jaketu in sta se potem zmenila, da gresta v nedeljo oba na igro. »Pušenšank« pa naj počaka. Kdor ne bo videl te igre, se bo kesal tri leta.

Polzela. Redni mesečni sestanek Dekliškega krožka se vrši na Vnebohod Gospodov po večernicah v prosvetnem domu. Na sporedu je kratka igrice, deklamacija in predavanje gosp. župnika v p. Hirsche. Bog živi!

Polzela. Samo par dni nas še loči od predstave »Veronika Deseniška« na Polzeli. Preskrbljena je nova scenerija v starem slogu,

istotako pohištvo in kostumi. Predstava bo trajala tri do štiri ure. Preskrbite si vstopnice v predprodaji osebno v gostilni Cizej, pismeno pa pri katoliškem prosvetnem društvu Polzela.

Posebnosti učenjakov.

Zgodbica iz življenja naravoslovca.

Znameniti angleški naravoslovec Newton, čegar ime bo živelo, dokler bo znanost igrala še kakšno ulogo v življenju, je živel jako skromno in priprosto v podeželski hišici blizu Londona. Za družbo ni maral, ker je bil vedno ves zatopljen v svoja premišljevanja, pač pa je jako rad imel mačko. Da bi mogla žival neovirano hoditi iz hiše v hišo, je dal vrata izpodrezati toliko, da se je mačka lahko plazila skozi odprtino noter ali pa ven. Nekega dne pa je Newton opazil, da vleče mačka za seboj dva mladiča. Newton je takoj na vratih izpodrezal še dve luknji, za vsakega mladiča po eno, da bi mogla tudi ta dva neovirano hoditi noter ali pa ven. Ko so pa Newtonovi znanci opazili na vratih tri luknje, so se mu smejali in so mu rekli, da je bilo pač nepotrebno spodrezati še dve luknji, ker mladiča lazita lahko iz hiše ali v hišo ravno skozi tisto luknjo, kakor starka. Newton se je nekoliko zamislil, potem pa je odgovoril: »Lej no, na to pa res nisem mislil!«

Nam gre na smeh, če beremo ta dogodek iz življenja tega znamenitega učenjaka, pred katerim se je priklonil celo kralj, ko ga je na ulici srečal. Čudno pa to ni. Mi, navadni vsakdanji ljudje pazimo le na vsakdanje malenkosti in smo za te zelo občutljivi; učenjak pa je zatopljen samo v svoja razglabljanja in malenkosti niti ne opazi. Tako si prav lahko razlagamo učenjaško raztresenost in nepazljivost.

Mesto kamna — uro.

O berlinskem naravoslovcu E. F. Augustu pripovedujejo, da je hotel nekoč določiti čas, ki ga potrebuje kamen, da pade na dno globokega vodnjaka.

Spustil pa je v vodnjak namesto kamna svojo drago natančno uro, kamen pa je obdržal v roki. Drugič pa je hotel merit hlapenje vode v Berlinu. V ta namen je postavil na streho svoje hiše skledico vode in hodil vsak dan gledat, koliko vode manjka. Manjkalo pa je vode neverjetno mnogo. Mož si tega pojava ni znal razložiti, dokler ga niso opozorili njegovi prijatelji, da hodijo vodo pit berlinske kavke!

Kaj se je zgodilo zdravnikoma?

Učeni zdravnik Koch, ki je odkril bacil jetike, je prav dostikrat iskal svoja očala povsod, samo na svojem nosu ne, kjer jih je navadno imel. V poštni predal pa je večkrat vrgel svojo listnico, namesto pisma. Neki angleški zdravnik pa je skočil iz drvečega vlaka sredi vožnje. Ubil se na srečo ni. Pozneje pa je pripovedoval, da se mu je zdelo, da je doma in da je le hotel iti iz ene sobe v drugo.

Neznana iznajdba.

V Franciji je delal fizik Renault dolgo let na tem, kako bi »vklenil« električno, ki je v zraku, v človeško korist. V svojem laboratoriju (delavnici) v Grenoblu je kazal stroj, ki je delal neprestano že tedne in tedne, ne da bi mu dovajali elektriko iz kakšne elektrarne.

Renault se je odpravljal v Pariz, da bi svojo iznajdbo pokazal širšemu krogu strokovnjakov in res je potem tudi odšel. Ko pa je en dan pred napovedanim predavanjem še enkrat pregledoval in preskušal svoj aparat, če je v redu, je nenadoma počilo, soba se je napolnila z dimom in Renaulta in njegovega pomočnika so našli mrtva. Njegova iznajdba pa je ostala neznana.

Delavnica zletela v zrak.

V Angliji je neki Soller iznašel strahovito učinkujoče razstrelivo »erason«. Tega razstreliva je zadoščala že mala kepica, pa je nastala v zemlji po eksploziji takšna jama, da je imela v njej večnadstropna hiša dovolj prostora. Angleška vlada je hotela iznajditeljevo

plačati svojih dolgov, so ga enostavno prisilili, da je sedel na ta stol. Kakor hitro pa se je spustil obsojenec v naslonjač, so ga zgrabili za roke ter noge železni obroči, da se ni mogel niti ganiti. Na ta način zvezanega dolžnika so smeli upniki obliovati z vodo, mu pljuvati v obraz, ga gladiti s palico in tudi kamenje metati v žrtev. Stoj je bil v Združenih državah v splošni rabi, da so si lahko za izposojeni denar opeharjeni upniki ohladili jezo nad dolžniki.

Največja kača ujeta.

Pred kratkim so na japonskem otočju Filipin ujeli živo ogromno kačo, kakršna že do

vreli, lezli in se plazili po vseh štirih od blizu in daleč, da bi še enkrat okusili, kaj je pravi žitni kruh in požirek vina. Ni bila lahka razdelitev mlačnosti na tako mnogobrojno revščino, ki se je drenjala krog pomoči z zadnjimi močmi in je hotel biti vsak med prvimi. Da se niso množice potrebnih med seboj sprle, steple in navalile s silo na zaloge, je skrbela duša samaritanstva Ema. Sama je bila na delu s tolažljivimi ter svarilnimi besedami. Zagotavljala je beračem poleg telesne pomoči še zdravje, katerega jim bo podelila v prihodnjih dneh Marija!

Baš v dobi naše povesti je krilatila celo med sicer dobrim slovenskim narodom verska mlačnost in brezbriznost. Ljudje so posuroveli radi nečloveškega pritiska od strani gospode, radi neprestane turške nevarnosti, vremenskih nezgod, slabih letin, kužnih bolezni in vsled luteranstva. Lutrovemu krivoverstvu ali bolj izraženo — brezverstvu so pripadali le bolj po gradovih; a nemški strup blatenja verskih resnic, izpodbijanje papeževega in sploh cerkvenega ugleda je prodiral od zgoraj tudi med najnižje sloje. Malo

kdo je čutil odgovornost za zločine Bogu. Na zunaj je vladala ter gospodarila pest; na znotraj v srcih usiljena lažisvoboda neodgovornosti za še tako slaba dejanja. Luteranstvo je bilo zasejalo brezmejno sovraštvo med višje ter podložne in žalibog je zastupilo po nekaterih krajih celo voditelje našega bornega naroda — duhovnike.

Ko so bili ljudje po spodnjih krajih l. 1578. vsled kuge telesno in duševno na robu popolnega propada, jth je potegnila iz brezna pogube dejanska krščanska usmiljenost. Izstradani in okuženi podložnik, ki je gledal tudi v škofu kot lastniku gradov le tlako ter desetino, je prejel naenkrat v najhujši sili od njega zastonj — prehrano. In premogočni gospodar teh krajev vladika se je kretal sam med smrti od lakote in kuge zapisano rajo, jo blagoslavljal, vzpodbujal ter obljubljal, da bo z njo skupno molil ter prosil Marijo, da izposluje zdravje od Boga, ki je edini zdravnik zoper sedanje gorje. Prevzvišeni se je prerodil v obeh siromakov iz gospodovalnega kneza in zapovednika nad življenjem ter smrtjo tlačanov v dobrotnika, tolažnika in v onega velikega rešitelja, ki spravlja

skrivnost odkupiti, da ne pride kakšni drugi državi v roke, toda tik pred podpisom pogodbe je Sollerjeva delavnica zletela v zrak, s tem pa tudi skrivnost razstreliva.

Novo jeklo.

Amerikanec James Stephens je iznašel neko snov »ferronovo« (novo jeklo), ki je bila prav tako trpežna kot trdo jeklo, toda le eno tretjino tako težka in polovico cenejša. Neka jeklarna mu je dala za preizkušnje vse svoje podjetje na razpolago. Duševni napor pa je bil prevelik — možu se je omračil um in je v umobolnici umrl. O bistvu njegove iznajdbe ne ve nihče ničesar.



Marenberg. Marenberžani smo se zadnje čase z vso vnemo oprijeli dela na polju, a toliko časa imamo še vedno, da štajerskemu svetu po »Slovenskem Gospodarju« sporočimo novice. Bolj z vrha Sv. Treh Kraljev so prinesli na naše pokopališče 53 letnega posestnika Petra Vnuka, po domače Pušaja. Umrl je na pljučnici. Zapušča sedem otrok, ki še niso polnoletni. Zena mu je umrla pred dvema leti. — Nagle smrti je umrl 65 letni Jakob Vezonik, po domače Drasenik z Breznega vrha. Čudno, da v naši župniji smrt zelo naglo pobira. — Iz Čadrama je prišla na našo šolo učiteljica gđna. Katarina Nagoda. Prej je v njenem razredu poučevala gđna. Vera Pichlerjeva, ki sedaj spet poučuje v Vuhredu.

Remšnik. Dne 26. aprila tega leta se je preselil z našega kraja komandir žandarmerijske stanice g. Zupan Anton na svoje novo službeno mesto v Šoštanj. Bil je obče priljubljen. Že nad devet let je služboval v našem obmejnem kraju. Ko je bila leta 1922 ukinjena žandarmerijska stanica na Kapli, je bil pridružen remšniški. Od januarja 1930 je bil komandir tukajšnje stanice. Za svojo odhodnico je daroval 100 Din za tukajšnje občinske uboge, za kar se mu na tem mestu najiskrenejše zahvaljujemo. Želimo mu mnogo sreče in

zadovoljnih dni v svojem novem službenem kraju.

Gačnik pri Pesnici. Dne 27. aprila popoldne okoli 5. ure je nenadoma izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnika Janka Tuška v Gačniku. Rdeči petelin se je naenkrat pokazal tudi na hiši in je uničil obe postolji z vsemi premičninami vred. Ogenj je zanel najbrž kak otrok. Rešiti se ni dalo nič, ker je bilo vse krito s slamo in ni bilo vode na razpolago. Škoda znaša mnogo več, kakor pa zavarovalnina. Tušek je še imel toliko sreče, da je letošnjo zimo dal zavarovati svoja poslopja.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Pokopali smo v petek, dne 22. aprila, enega najstarejših mož naše župnije Mihaela Ornik iz Gornjega doła. Pokojni je bil ustanovitelj večim odličnim rodbinam in kmetijam v naši župniji in izven nje. Ganljivo je bilo videti njegove sinove in hčere z vnuki in vnukinjami, kako so se poslavljali od pokojnega in mu v duhu obljubili, ostati kakor on, zvesti Bogu in svojemu slovenskemu ljudstvu. — Pogrebci so na sedmini nabrali koš spomin na pokojnega za te slabe čase lepo vsoto 155 Din za novo bogoslovje.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Dne 22. aprila je umrla tukaj Marija Lederer, stara 42 let. Rajna Marija je bila vzorna Marijina družbenica naše Marijine družbe. Od rojstva je stanovala pri lani umrlem Francu Dobaju, našem bivšem organistu. Pokojna je za časa bivanja pri svojem stricu organistu posebno lepo skrbela za našo farno cerkev, jo snažila in kinčala oltarje ob vseh letnih časih s cveticami. Gotovo se sedaj v nebesih veseli pri Onem, kateremu je v življenju tolikokrat krasila oltar.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Pri svoji sestri Mariji Zelezniški pri Sv. Jakobu je dne 16. aprila tega leta težko ponesrečil dobroznani posestnik Holer Simon, 68 letni posestnik iz Partinje. Na hlevu mu je spodrsnilo ter je padel 6 m globoko. Poškodoval se je tako težko, da so ga morali odpeljati v mariborsko bolnico, odkoder so ga pa takoj poslali nazaj, ker ni bilo več pomoči. Poškodoval si je hrbtenico, polomil rebra in se tako poškodoval, da je že 18. aprila umrl. Pred smrtjo je bil spreviden ter je Bogu vdano zatisnil trudne oči. Umrli Holer je bil znana osebnost v Slov. gor. Bil je dolga leta član občinskega odbora in drugih korporacij

ter je s poslancem Roškerjem sodeloval, da so prišle občine v Slov. goricah v roke domačim možem. Zelo se je trudil za novo cesto skozi Partinje in je imel veliko veselje, ako se je v narodnem in gospodarskem iziru dosegel kak uspeh. Mnogo desetletij je bil zvest naročnik in čitatelj Slov. Gospodarja. Ako je slišal, da je kdo zabavljal čez duhovnike ali kako pošteno stvar, je nastopil tako odločno, da je najhujšemu zabavljaču zaprl sapo. Pred svetovno vojno je bil večkrat porotnik ter je bil med tistimi možmi, ki so pravično sodili obtožene urednike. Pogreb se je vršil prejšnji četrtek pri Sv. Juriju v Slov. goricah ob veliki udeležbi ljudi. Svetila blagemu pokojniku večna luč!

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Pri nas smo obhajali prejšnji ponedeljek izvanredno svečanost. Eden najodličnejših in najzastlužnejših mož naše okolice, to je g. Potočnik Janaz, je obhajal 50 letnico, odkar veši službo cerkvenega ključarja pri podružnici cerkve sv. Miklavža. Ob tej priliki se je vršila v naši cerkvi lepa slovesnost, katero je počastilo več gg. duhovnikov in domače ljudstvo. Slavnostni govor je imel č. g. župnik Polak od Sv. Janža. Za petje pa so skrbeli naši pevci iz Hoč. Slavljencec je bil skoro ves čas, kar je gospodar, član občinskega odbora in šolskega sveta v domači občini. V znak zaslug, ki si jih je dobri mož pridobil za blagor bližnjega in napredek občine, ga je stari občinski odbor dne 9. novembra lanskega leta pod županom g. Florjančičem imenoval za častnega občana. Diplomsko častnega občanstva smo mu izročili ob tej priliki. Na predvečer slavnosti se je zbrala skoro vsa okolica pred hišo g. Potočnika, kjer so tamburaši in pevci na poseben način slavili jubila. Drugi dan po sv. maši pa smo se zbrali v gostoljubni Potočnikovi hiši k domači slovesnosti. Tudi Slov. Gospodar, ki radno zahaja v Potočnikovo hišo, se pridružuje številnim častilcem ter kliče g. Potočniku še na mnoga leta!

Vurberg. O Veliki noči je nevarno obolel na pljučnici Franc Ogrinc. Za bolnika sta se z veliko vnemo trudila zdravnik dr. Okolokulak, šef-zdravnik tukajšnjega sanatorija, in dr. Kaprolov. Bodi jima za to izrečena javna zahvala.

s tolikimi preizkušnjami udarjeni narod z Bogom in mu obljublja ozdravljenje z božjo pomočjo.

Brezplačna, večdnevna delitev jedače in pijače med najbolj potrebne in umirajoče je bila najizdatnejša priprava za prošnje procesije. Vsi obupani so bili prepričani, da krščanskega usmiljenja še ni pokosila kuga in da je potrebna za popolno odpomoč in ozdravljenje pomoč od zgoraj.

Kakor na novo spreobrnjene so se zbirale množice septembra l. 1578. na Pilštajnu v trgu in spodaj v dolini, ko je bil določen prvi dan romanja k naši ljubi Gospej v Zagorje. Prišli so zdravi in bolni, odrasli ter deca, grajski in podložni, da jih povede škof k zdravju bolnikov — Mariji! Nemogoče je popisati gorečega in najtrdnjega zaupanja, s katerim je nastopil vsak vernik romanje in se uvrstil v sprevod. Nepregledna zbrana vrsta je zaplakala na ves glas, ko so se oglasili zvonovi sv. Mihaela na Pilštajnu in oznanili, da stopa za križem sam škof, da se postavi na čelo častilcem Marije. Pri pogledu na nadpastirja in duhovščino so poklekli romarji. Vladika je blagoslavljal dolgo skesan narod, predno se je po-

maknila procesija med molitvijo in prepevanjem Marijinih pesmi navzgor proti Zagorju v Marijin hram božji, pod plašč nebeške matere.

Zagorsko svetišče in sploh griči nad Bistrico krog cerkve niso mogli sprejeti preobilice romarjev. Kar se že ni bilo zgodilo dolgo, bili sta tokrat dve spodbudni pridigi v cerkvi ter zunaj. Vsakdo je jokal, ko so budile besede govornikov vest in spoznanje, da sta lakota in kuga prst božji. Nazaj k Bogu, k Mariji in k edino zveličavni katoliški Cerkvi! Duhovščina je spovedovala na prostem. Škof je služil najsvetejšo daritev. Zbrani narod je pel tako milo proseče ter vdano, da bi bil ganil do popustljivosti kamen, kaj šele Marijino srce! S koliko pobožnostjo so sprejemali verniki sv. obhajilo iz škofovih rok! Celi dan so vztrajali ljudje v molitvi, plezali so po golih kolenih med vzdih in vzkliki krog Marijinega hrama božjega in krog oltarjev. Šele proti večeru se je pričelo Zagorje razbremenjati, romarji so se razhajali v najtrdnjše veri, da jih bo uslišal Bog po Mariji, da bo konec lakote in se bo poslovila kuga.

(Dalje prihodnjič.)

zdaj ni prišla živa v človeške roke. Žival je dolga 35 čevljev in meri v sredini tri čevlje. Odposlali jo bodo v zverinjak na Japonsko v Tokio. Hranitev te kače je zelo enostavna, kajti nobena žival ji ni prevelika, da bi je ne mogla spraviti v se. Požre lahko največjo divjačino, niti za merjasca ji ni žrelo premajhno. Kadar dobe te kače tako obilen obed, se vležejo in spe kakih šest tednov, in le včasih se dvignejo za požirek vode. Dokler je sita, žival ni nevarna, nasprotno pa je divja, kadar je gladna, in nje udarec z repom je smrtonosen vsakemu človeku.